

Українська медична стоматологічна академія

БІБЛІОТЕКА

Віртуальний бюлетень

Відданість ідеалам науки

Пінчук
Вадим Григорович

***український вчений
в галузі експериментальної
онкології, патології
і радіобіології***

***до 90-річчя
з дня народження***

Автор: Резутіна Т.Ю.

Пінчук Вадим Григорович

(28.12.1930-29.03.1996)

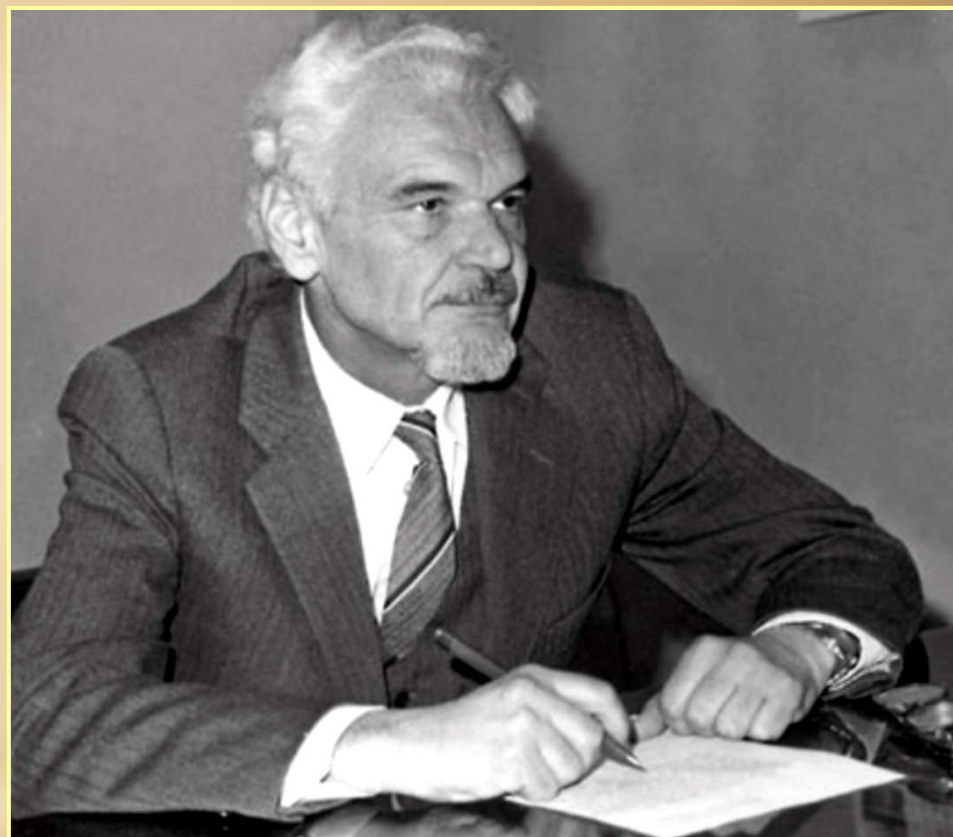
доктор медичних наук (1970),

професор (1972),

академік АН України (1991),

*лауреат Державної премії
України в галузі науки
і техніки (1981, 1999),*

*лауреат Державної премії
АН УРСР імені О.О.
Богомольця (1979)*

Вадим Григорович Пінчук народився 28 грудня 1930 р. у м. Полтаві в сім'ї службовців. Батько, Григорій Павлович Пінчук, був викладачем історії Полтавського педагогічного інституту, мати, Ганна Георгіївна Пінчук-Чудакова, – студенткою хіміко-технологічного факультету цього ж інституту

Григорій Павлович (батько)
був наймолодшим у сім'ї коваля Павла
Пінчука із с. Великі Сорочинці, яка
налічувала п'ятеро дітей

Рідні матері, Ганни Георгіївни, були пов'язані з медициною. Дідусь В.Г. Пінчука Георгій Іванович Чудаков (батько матері) у довоєнні роки працював викладачем Полтавського, а пізніше Харківського медичного інституту

Георгій Іванович Чудаков с дочерьми Екатериной и Анной. Во втором ряду — зять Григорий Павлович Пинчук и внук Вадим. *Ужгород, 1947.*

Велику роль у формуванні поглядів та інтересів В.Г. Пінчука, у тому числі професійних, відіграло спілкування з рідним братом і рідною сестрою матері, дядьком й тіткою – Валентином Георгійовичем Чудаковим і Катериною Георгіївною Ахутіною та її чоловіком Михайлом Никифоровичем Ахутіним, членом-кореспондентом АМН СРСР, заслуженим діячем науки, генерал-лейтенантом медичної служби, учасником бойових дій біля озера Хасан і ріки Халхін Гол, головного хірурга тих фронтів, якими командував маршал Г.К. Жуков

Екатерина Георгиевна и Михаил Никифорович Ахутины. Москва, 1947 г.

Під час Другої світової війни десятирічний Вадим був у евакуації в маленькому містечку Щучинську Семипалатинської області (Північний Казахстан) із мамою, бабусею і дідусем Чудаковими. У грудні 1943 р. за ними приїхав батько і відвіз до Харкова, а потім – до Києва.

Дедушка Вадима Григорьевича (отец матери) Георгий Иванович Чудаков. 1945 г.

Григорий Павлович Пинчук с сыном Вадимом. 1936 г.

А далі були численні переїзди у зв'язку з призначеннями батька на різні посади

Вадим Пінчук, Київ, 1954р.

*Попри калейдоскопічну
зміну шкіл, вчився
Вадим Григорович
завжди дуже добре.
Нікого в сім'ї
не здивував намір
Вадима Григоровича
обрати медичний фах*

*У 1948 р. він розпочав навчання
на лікувальному факультеті
Одеського медичного інституту.
У 1949 р. В.І. Пінчук перевівся
на другий курс лікувального
факультету Київського медичного
інституту, який закінчив у 1954 р.*

Сім'я Пінчуків-Чудакових була великою, дружньою.

Вадим
Пінчук,
1951р.

Мама,
Ганна
Пінчук-
Чудакова

Батько,
Григорій
Пинчук

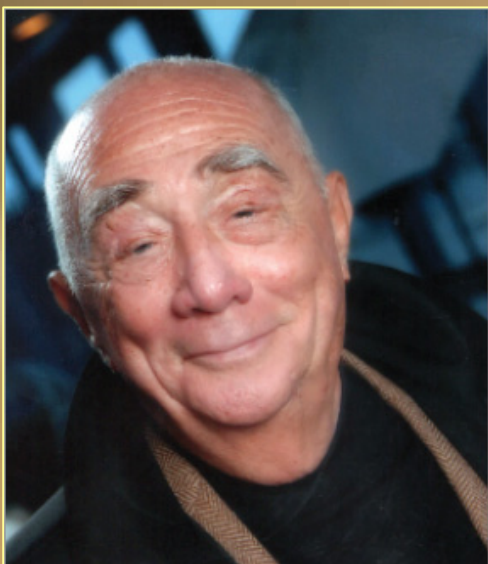
Георгій
Іванович
Чудаков,
дідуся

Ганна
Дараганова,
жінка
дядька

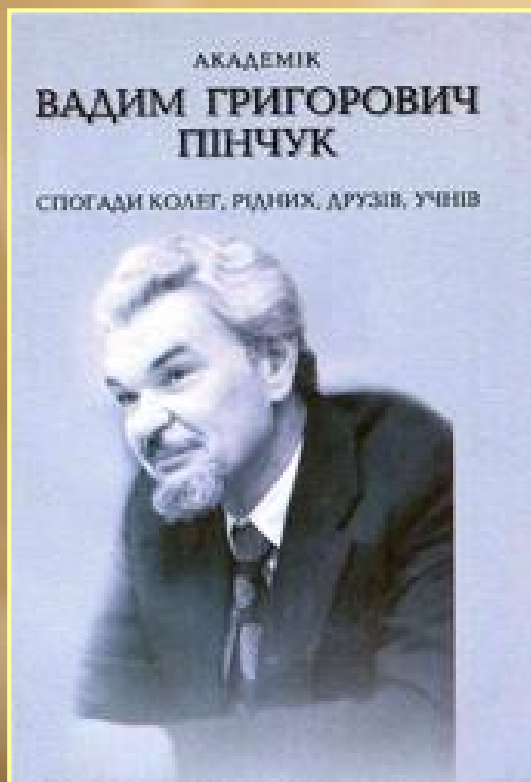
Катерина
Ахутіна,
тітка

Валентин
Чудаков,
дядько

Катерина
Андріївна
Чудакова,
бабуся

"Познакомились мы в институте, на втором курсе... Но и сейчас перед глазами – высокий, худой, постоянно с улыбкой, всегда дружелюбный. Мы были в разных группах, но я прекрасно помню, какая у Вадима была чудесная репутация, порядочного, обаятельного товарища. И еще, у Вадима был, как бы теперь сказали "крутой отец", а раньше было такое слово – "номенклатурный". Но никогда, ни в чем это не было заметно по Вадиму. Думаю, что это и заслуга семьи" – академик АМН України Л.Г. Розенфельд

Вадим Пінчук, студент

У 1954-1957 рр. В. Пінчук навчався в аспірантурі при кафедрі патологічної анатомії КМІ під керівництвом проф. Є.І. Чайки. З лютого по серпень 1957 р. учений працював за сумісництвом асистентом цієї кафедри

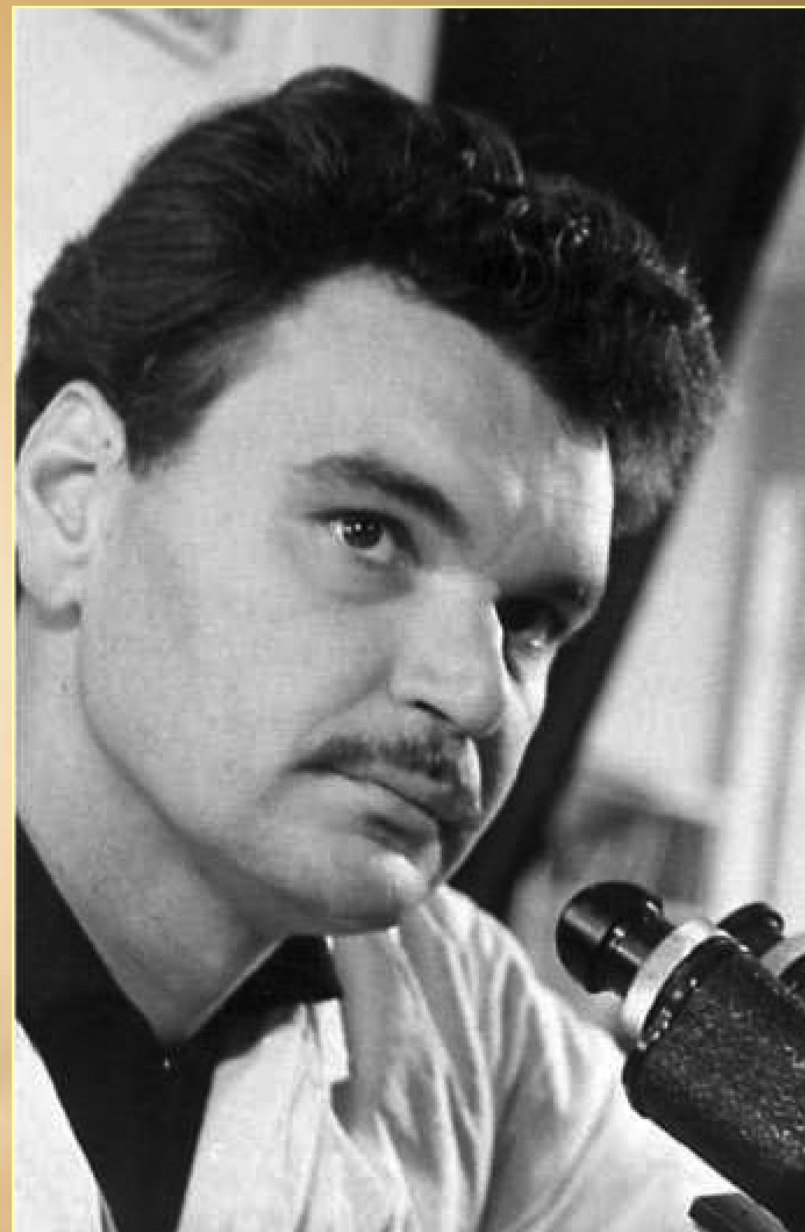

З вересня 1957 р. по липень 1961 р. працював на посадах молодшого і старшого наукового співробітника Київського інституту гігієни праці і профзахворювань МОЗ УРСР. Одночасно (вересень 1957-серпень 1958) за сумісництвом працював старшим інспектором МОЗ з медичної радіології.

У березні 1960 р. В.Г. Пінчук захистив кандидатську дисертацію з теми:

"Патологическая анатомия лучевой болезни, возникающей при внешнем гамма-облучении радиоактивньїм кобальтом и внутреннем бета-облучением радиоактивньїм стронцием"

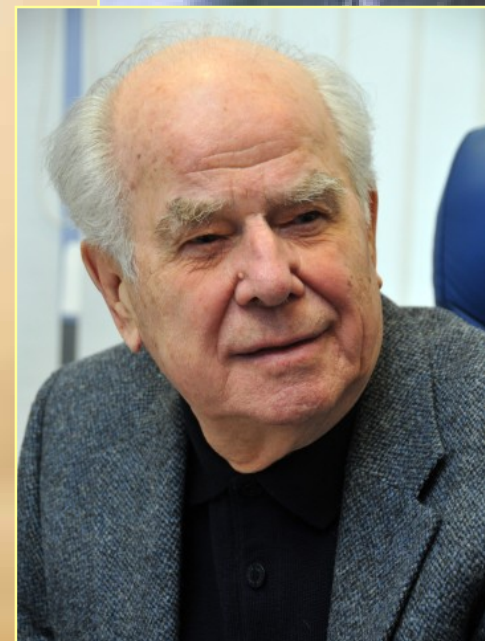
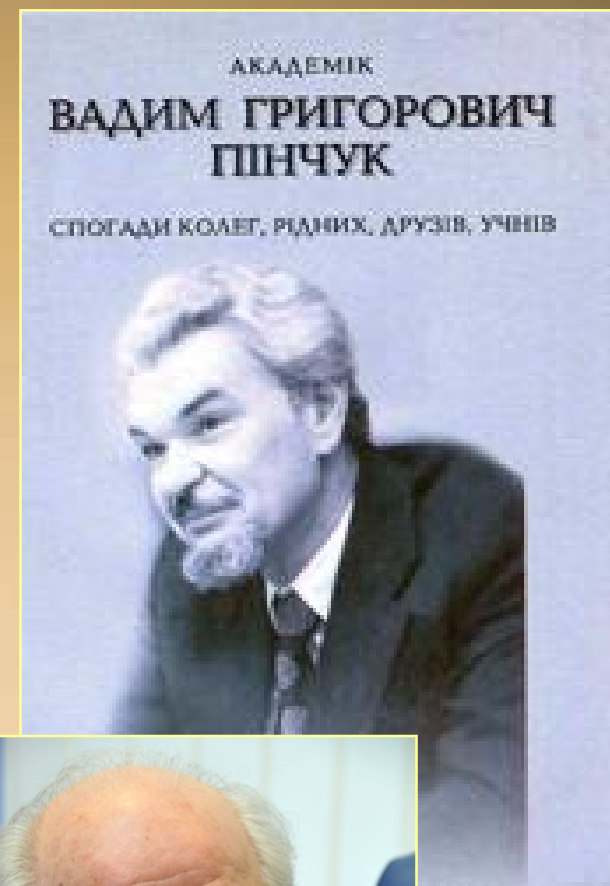

**"Вже на початку свого наукового шляху
Вадим Григорович вражав своєю науковою
та загальною ерудицією.**

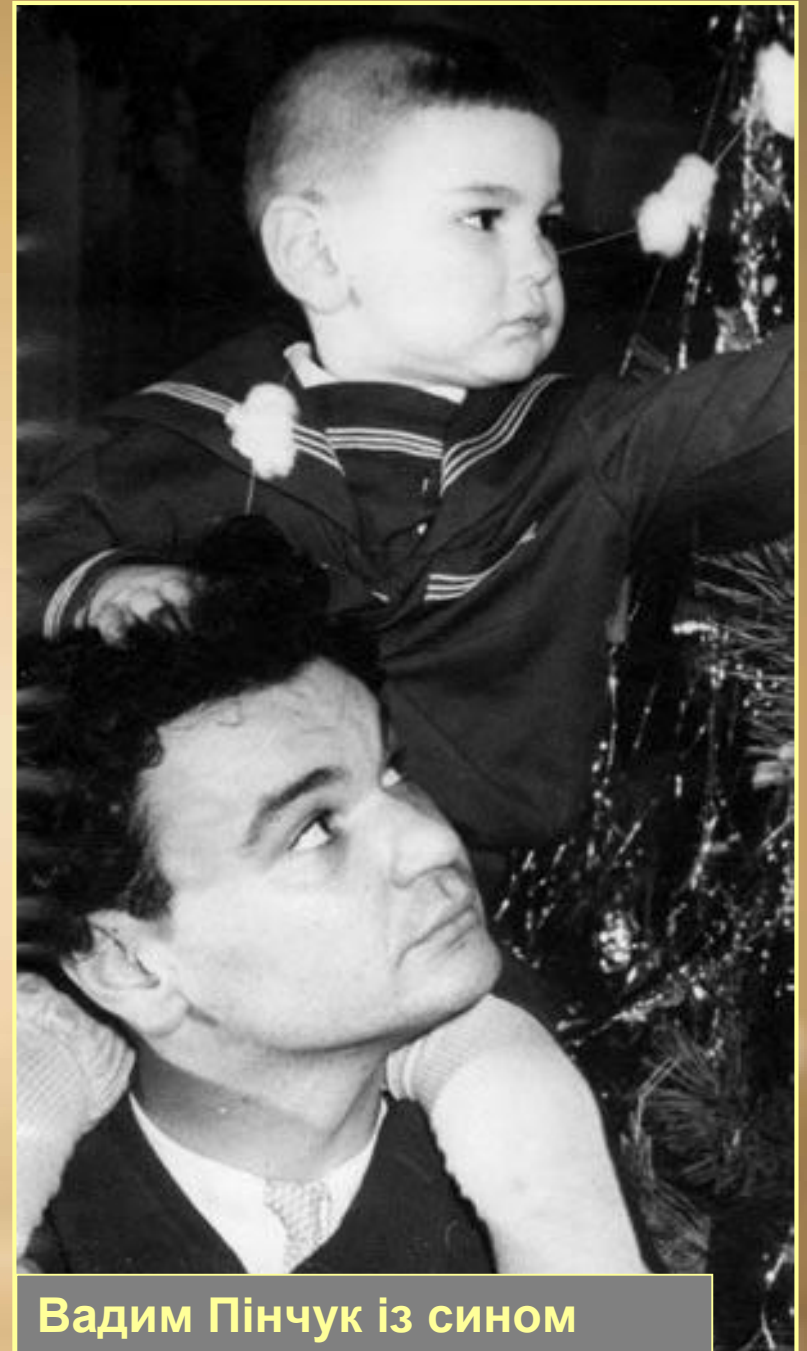
**Він був генератором ідей, які не старіють
з часом, а навпаки, охоплюють все ширші
сфери медичної науки. Співробітники
старшого покоління Інституту гігієни
праці та профзахворювань (нині Інститут
медицини праці АМН України) пам'ятають
високого, статного молодого науковця,
який під час роботи в Інституті зробив
значний науковий внесок, піднімав науковий
та методичний рівень досліджень.**

**Вже тоді можна було б передбачати,
що наукові здібності Вадима Григоровича
Пінчука виведуть його на вершини
української науки" –**

академік НАН України Ю.І. Кундієв

У грудні 1957 року у Вадима Пінчука та його дружини Людмили Пінчук (Столярової) народжується син Георгій, якого усі близькі та друзі звали Юрком і який теж, вже у третьому поколінні, став медиком. Він захистив кандидатську дисертацію з імунології й є автором підручника з імунології для студентів медичних та біологічних закладів вищої освіти. Нині разом із дружиною Лесею та донькою Мар'яною живуть та працюють у США

Вадим Пінчук із сином

"Я не могу раздельно писать о них – это была органичная пара, так чудесно дополнявшая друг друга. Все, что было нужно Вадиму, было у Люды, и наоборот, все, в чем нуждалась Люда – это было у Вадима. Шли годы. Вадим успешно продвигался по научной стезе. Люда нисколько не отставала. Часто их научные интересы даже переплетались, даже в составе лауреатов Государственной премии они были вдвоем, к вящему удивлению власть предержащих" – академік АМН України Л.Г. Розенфельд

Людмила Пінчук

Зі спогадів сина: "Батько був веселун, жартівник. Його пам'ять зберігала якусь неймовірну кількість жартів, смішинок, веселих пісеньок, гумористичних поезій... Він ніколи не обтяжував собою нікого, не був зовсім схильним ні до якої претензії чи демонстрації. Досить часто він працював вдома, вечорами чи у вихідні дні – писав або редагував якусь статтю для журналу чи словника, або роздивлявся електронні мікрофотографії. Але при цьому він завжди зберігав спокійний, лагідний, дуже веселий вираз обличчя. З ним можна було говорити, смикати його, відволікати скільки завгодно разів від його роботи – він ніколи не сердився, не ображався, завжди відповідав спокійно і весело. А потім так само спокійно і весело знову брався за роботу. Це був дуже важливий принцип його життя" – **Георгій Вадимович Пінчук, Колумбус, шт. Міссісіпі, США**

Онучка Мар'яна, 1994р.

Остання світлина батька та сина, листопад 1995р.

З 1961 р. вся подальша наукова і творча діяльність В.Г. Пінчука пов'язана з Українським науково-дослідним інститутом експериментальної і клінічної онкології МОЗ УРСР (з 1971 р. – Інститут проблем онкології АН УРСР, з січня 1992 р. – Інститут експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р.Є. Кавецького АН України).

Тут він пройшов шлях від старшого наукового співробітника, завідувача лабораторії електронної мікроскопії пухлин, завідувача відділу ультраструктури пухлинної клітини, заступника директора з наукової частини до директора Інституту і завідувача відділу загальних механізмів канцерогенезу

Р.Кавецький та В.Пінчук

У 1970 р. Пінчук В.Г. захистив докторську дисертацію з теми "Електронномікроскопіческая характеристика клеток в процессе химического канцерогенеза в печени и целлофанового канцерогенеза в почке"

У 1972 р. вченому було присвоєно звання професора за спеціальністю "патологічна анатомія". У 1973 р. він був обраний членом-кореспондентом АН УРСР за спеціальністю "експериментальна онкологія", а в 1991 р. – академіком АН України

Учений займався науковими дослідженнями з патологічної анатомії гострої променевої хвороби; вивченням на субклітинному рівні механізмів канцерогенезу та антиканцерогенезу; ультраструктурного диференціювання пухлинних клітин; вивченням ультраструктури та гістогенеза експериментальних пухлин шлунка та молочної залози, гемобластозів; вивченням віддалених наслідків постійної дії малих доз іонізуючої радіації на організм тварин та людини

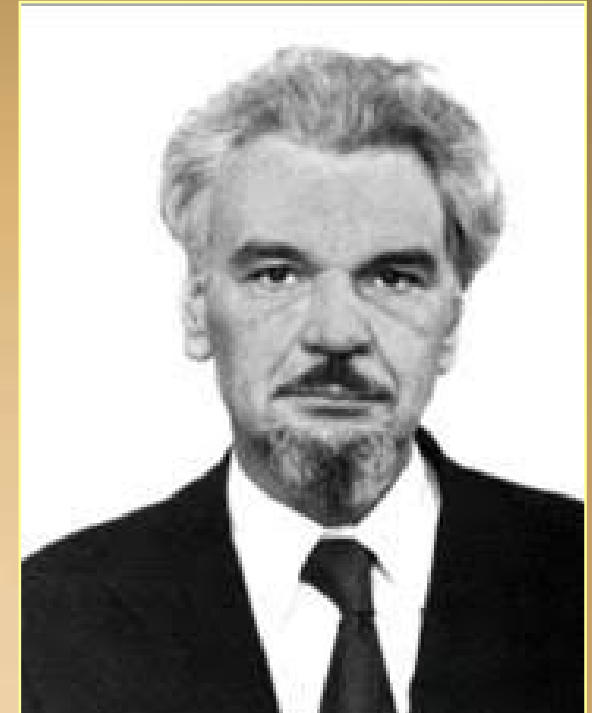

В перерыве заседаний 1-го Международного симпозиума по стволовой клетке: академик АН УССР Р.Е. Кавецкий, проф. М. Лорд (Англия), проф. Е. Фриндель (Франция), проф. Н. Митчисон (Англия), проф. С. Берчану (Румыния) и В.Г. Пинчук. Киев, 1977 г.

В.Г. Пінчук був відомим фахівцем у галузі електронної мікроскопії біологічних об'єктів та онкології. Він автор понад 200 наукових праць, у тому числі 8 монографій і 3 авторських свідоцтв. Під його керівництвом виконані й захищені 2 докторські та 10 кандидатських дисертацій

Успішну науково-дослідну роботу В.Г. Пінчук поєднував з активною науково-організаційною і громадською діяльністю: був головою Наукової ради "Злоякісні новоутворення" (з 1980), заступником академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і теоретичної медицини АН УРСР (з 1974), головним редактором журналу "Экспериментальная онкология" (з 1980), членом редколегії журналу "Anticancer research" (з 1985), членом наукових товариств України: онкологів (з 1962); патологоанатомів (з 1958); радіобіологів (з 1988); електронних мікроскопів (з 1961

Вадим Григорьевич Пинчук на рабочем месте сына Юрия в лаборатории проф. Мильнера в Медицинском центре Виржинии Мэйсон. Сизтл, 1994 г.

В.Г. Пінчук, як активіст медичної секції Українського товариства культурних зв'язків із закордоном, виїжджав у складі туристичних груп УТКЗ (Англія – 1965 р.; Італія – 1965 р.; Румунія – 1975 р.; Швеція – 1977 р.), так і в службові відрядження (Франція – 1962 р.; Чехословаччина – 1977 р.; США – 1979 р.; Нігерія – 1985 р.; Південна Америка (Перу, Мексика) – 1979р.), активно пропагуючи досягнення вітчизняної науки та охорони здоров'я за кордоном

В.Г. Пинчук среди делегатов Международного симпозиума в Стокгольме, май 1977 г.

В перерыве заседаний 1-го Международного симпозиума по стволовой клетке: академик АН УССР Р.Е. Кавецкий, проф. М. Лорд (Англия), проф. Е. Фриндель (Франция), проф. Н. Митчисон (Англия), проф. С. Берчану (Румыния) и В.Г. Пинчук. Киев, 1977 г.

Діяльність В.Г. Пінчука та його внесок у вітчизняну науку були відзначені орденами Трудового Червоного Прапора (1985), Знак пошани (1985) та медалями

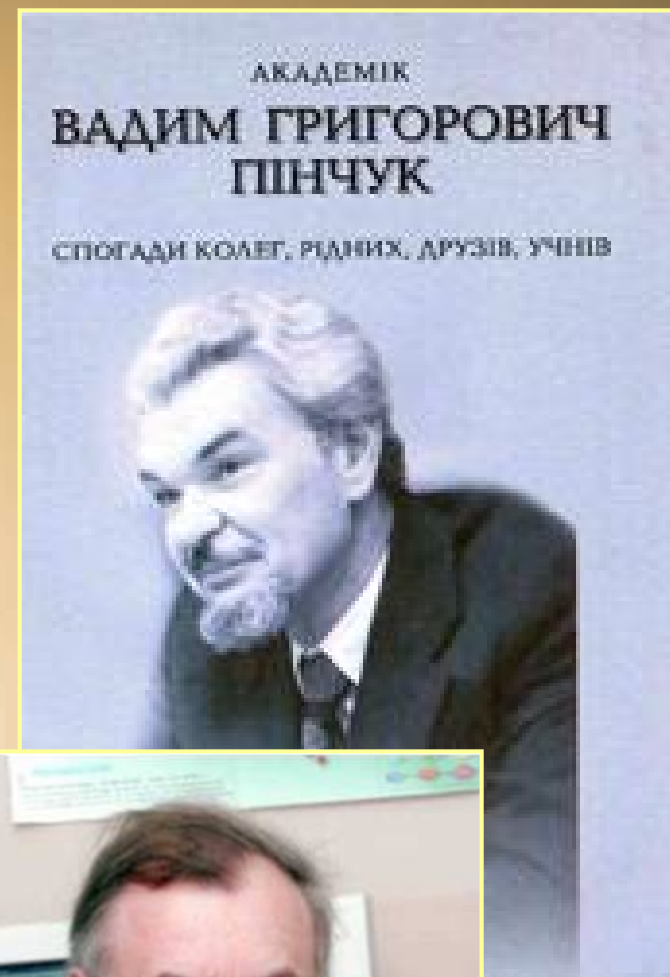
Помер В.Г. Пінчук 29 березня 1996 р. і похований у м. Києві

"С годами приходит особенно острое осознание того, что потеря близкого человека не восполняется ни в душе, ни в жизни, нигде. И чем ярче человек, чем больше его индивидуальность, тем понимание этого становится особенно выраженным. Это в полной мере относится к Вадиму Григорьевичу Пинчуку, который оказался незаменимым как Человек, как Личность, как Ученый" – профессор Н.М. Бережна

"Деликатность и интеллигентность приводили его порой в какое-то неудобное состояние. Он не мог ответить, не мог отругать или накричать, не мог потребовать. Создавалось впечатление, что он чувствовал себя не очень уютно в этом мире, в нашем тогдашнем советском времени (может он это понимал, но кто тогда открыто говорил об этом). Он не смог приспособиться и к постсоветскому периоду, когда разваливалась культура как таковая, когда начали подкашиваться основы настоящей науки, когда волны хамства, грубости и невежества, причем воинствующего, становились нормой и предметом подражания. Слишком мало людей поддержали его то время, да и поддержка, вероятно, оказалась не очень сильной" – профессор С.П. Осінський

Використані джерела:

Академік Вадим Григорович Пінчук. Спогади колег, рідних, друзів, учнів / Відп. ред. В.Ф. Чехун; Відп. секр. П.М. Шкатула. – К.: ДІА, 2005. – 94 с. – Серія «Пам'яті видатних вчених онкологів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://iepor.org.ua/personalities/pinchuk-v-g-2005.html>

Луговський О.Г. Академік В.Г. Пінчук: сторінки життя і творчості » [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://shron1.chtyvo.org.ua/Luhovskyi_Oleksandr/Akademik_VH_Pinchuk_storinky_zhyttia_i_tvorchosti.pdf?PHPSESSID=fa251dbeec1da1b1900b9ce5b9203f70

Пинчук, Вадим Григорьевич [История Полтавы](#) (Сайт Бориса Тристанова) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://histpol.pl.ua/ru/>

Смирнов Владислав Творець концепції "Україна проти раку після Чорнобиля". Академік В.Г Пінчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://poltavahistory.inf.ua/mans2_8u.html